

KONCEPCE ROZVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ A VENKOVA V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

SWOT ANALÝZA

2008

1 SWOT ANALÝZA

1.1 SILNÉ STRÁNKY

- rozdělení kraje na produkční oblast - vhodné podmínky pro tradiční zemědělskou produkci (okresy Opava a Nový Jičín) a oblast s méně příznivými podmínkami pro zemědělství a s vysokým podílem lesů (horské a podhorské oblasti: Bruntál a Frýdek – Místek) a oblast se specifickými překážkami pro zemědělství (průmyslové oblasti: Ostrava a Karviná)
- vysoký podíl trvalých travních porostů
- vysoký podíl lesů na celkové ploše – potenciál využití
- nadprůměrné zastoupení ekologického zemědělství – perspektivní způsob hospodaření
- vysoký podíl krajinářsky, biologicky i ekologicky hodnotných a chráněných oblastí (3 velkoplošně chráněné území, 136 maloplošných)
- bohaté zdroje povrchových a podzemních vod
- příznivější věková struktura pracovníků v zemědělství než v průměru ČR
- diverzifikovaná zemědělská produkce – základ příjmové stability zemědělských podniků
- vysoká lidnatost kraje – vysoká poptávka po potravinách
- existence zpracovatelského průmyslu pro zemědělské komodity
- tradice zemědělského obhospodařování půdy i v méně příznivých podmínkách
- chov ovcí v horských a podhorských oblastech
- vysoká užitkovost v chovu skotu – nejvyšší dojivost v ČR
- obce s větším počtem obyvatel
- existence mikroregionů a svazků obcí
- dostatek lokalit pro rekreační účely a rozvoj cestovního ruchu
- silný sektor lázeňství
- krása moravskoslezské venkovské krajiny
- dostatečný potenciál turistů v samotném regionu

1.2 SLABÉ STRÁNKY

- negativní image regionu (průmyslové aglomerace)
- nejzatiženější kraj z hlediska kvality životního prostředí
- velké rozdíly v rentabilitě zemědělských podniků, které vyplývají z rozdílných přírodních podmínek
- vysoká nezaměstnanost, vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných
- zhoršující se věková struktura obyvatel na venkově
- nejnižší podíl soukromých podnikatelů na 1000 obyvatel v ČR
- vylidňování venkova (Bruntál, Frýdek-Místek, Jablunkovsko)
- hospodářsky slabé mikroregiony – Osoblažsko, Vítkovsko
- nedostatek kapitálu v zemědělství, ve venkovské ekonomice a u obcí
- nízká konkurenceschopnost venkovské ekonomiky
- zastaralé technické vybavení zemědělských podniků a jeho pomalá obměna
- snižování stavů skotu k zajištění údržby krajiny
- nedostatečná nabídka ucelených produktů cestovního ruchu
- malé zapojení zemědělců do cestovního ruchu (tzv. agroturistika)
- špatná dopravní dostupnost
- nedostatečně řešená protipovodňová opatření
- nedostatečná retenční schopnost zemědělské kulturní krajiny
- nedostatečné finanční zajištění údržby krajinných prvků (včetně příkopů u komunikací)
- nefunkční meliorace, nedostatečná údržba břehových porostů a vodotečí
- nedostatek pracovních příležitostí na venkově mimo zemědělství
- obtížnější přístup zemědělských subjektů k úvěrům
- nízký podíl obnovitelných zdrojů energie
- nedostatečné využití zemědělské produkce pro nepotravinářské účely

1.3 PŘÍLEŽITOSTI

- využití komparativních výhod na trhu EU
- tržní potenciál pro bio-produkty
- využití zemědělské a i lesní půdy pro mimoprodukční funkce
- rostoucí zájem o ochranu životního prostředí
- využití přírodního potenciálu pro rozvoj alternativních forem zemědělství a venkovské turistiky ke zvýšení využívání alternativních zdrojů energie, zejména využití biomasy
- podpora extenzivních forem zemědělského hospodaření v méně příznivých podmínkách
- přeshraniční regionální spolupráce s Polskem a Slovenskem
- využití dotační politiky státu, strukturálních fondů a iniciativ
- vytváření aktivních místních akčních skupin – možnost podpory Leader
- rostoucí zájem společnosti o rozvoj venkova, ochranu přírody a krajiny, celospolečenské vědomí udržitelného rozvoje venkova
- realizace pozemkových úprav k uskutečňování obnovy a tvorby krajiny a zvýšení její ekologické stability
- využití Agrární komory, Krajského informačního střediska a Spolku pro obnovu venkova k poradenství, školení, přenosu informací a přípravy projektů
- podpora zaměřená na zlepšení koordinace a spolupráce obcí – v rámci svazků podporovat vzdělávání, kulturu, sport apod.
- podpora informovanosti obcí a občanů – internet
- budování odbytových center zemědělských prvovýrobců

1.4 OHROŽENÍ

- nedostatečná atraktivita zemědělství pro mladé a kvalifikované lidi
- dodávání levných potravin především z Polska
- nedořešené vlastnické vztahy k pozemkům
- nedostatek finančních prostředků na realizaci komplexních pozemkových úprav
- další marginalizace okrajových oblastí, odklon od hospodaření v těchto oblastech a tím snižování zaměstnanosti
- další zvyšování nezaměstnanosti přechodem na extenzivní formy hospodaření
- legislativní překážky pro rozvoj podnikání, složitá administrativa
- zvýšené výskyty extrémních klimatických jevů (záplavy, vodní eroze)
- změny na světových trzích nebo v politice EU
- hrozba ztráty trhů pro místní zpracovatelský průmysl zemědělské prvovýroby
- přetrvávající nedostatek disponibilního kapitálu u podnikatelských subjektů
- chátrání hospodářských budov a zemědělských objektů z důvodu nedostatku financí
- nezískání finanční podpory na realizaci připravených projektů z fondů ČR a EU
- malý zájem občanů o podnikání ve službách na venkově
- nezájem nebo neschopnost rekvalifikace nezaměstnaných občanů
- nedostatek připravených individuálních projektů